

1

Generelle oplysninger

Fokusområde

- Mulighedernes Danmark Kvalitet i kysternes turistbyer

Projekt navn

UDVIKLING AF MARITIMT MULTIHUS OG IDENTITETSSKABENDE OPLEVELSESLANDSKAB I SNOGEBÆK

Indsæt evt. billede

Juridisk ansøger

Organisation	Bornholms Regionskommune
Adresse	Teknik & Miljø, Skovløkken 4, Tejn
Postnr. og by	3770 Allinge
Kontaktperson	Arkitekt Gugga Zakariasdottir
Telefon (direkte)	5692 2113
E-mail	gugga.zakariasdottir@brk.dk

Projektadresse

Adresse	Snogebæk havn
Postnr. og by	Snogebæk, 3730 Nexø
E-mail	tdt@os.dk

2

Projektidéen

I det følgende skal I beskrive projektets indhold. Alle punkter skal besvares. Under hvert punkt udfyldes de grå felter. Underspørgsmålene kan slettes undervejs.

Generelt er det en fordel at holde svarene korte og præcise. Vær så konkret som muligt. Ansøgningen må max fylde 8 sider ekskl. bilag. Hvis I har spørgsmål, kan I se mere på www.stedet-tæller.dk eller kontakte sekretariatet på e-mail info@stedet-tæller.dk frem til den 30. september 2013.

Hvad er projektets formål?

Projektets vision er at udvikle det fysiske havnemiljø i Snogebæk med udgangspunkt i fiskerlejets historiske rolle som redningsstation på Sydbornholm. Området ønskes tilført et maritimt multihus og et identitetsskabende oplevelseslandskab, der kan danne en autentisk og funktionel ramme om fællesskabende initiativer og moderne hav-relaterede aktiviteter i byen. Initiativet skal gennemføres for at tilføre Snogebæk et markant identitetsmæssigt og oplevelsesmæssigt løft, der kan sikre en fremtidig positiv udvikling af byens fællesskab og turistliv. Målet er at: Understøtte det aktive byliv i Snogebæk og skabe rammer for udvidet turistsæson.

Hvad er projektets gode idé?

Det velbevarede kystmiljø i Snogebæk rummer stærke kulturhistoriske elementer, der kan aktiviteres som led i byens fremtidige udvikling. Havnen, stranden og havet har været den store scene, hvor fiskerfamiliernes barske og dramatiske liv har udspillet sig gennem århundreder.

Som et særligt interessant element finder vi i Snogebæk en legendarisk redningsbåd, som helt op til nyere tid iscenesatte kampen mellem liv og død. Det lavvandede farvand med revler ud for Snogebæk og pynten ved Bornholms sydspids har krævet mange skibsforslis gennem tiderne. For at komme de strandede søfolk til undsætning havde Snogebæk et redningsmandskab, som året rundt satte livet på spil for at redde de nødstedte i land. Det foregik i en simpel redningsbåd, som kunne sejle over de lave sandrevler drevet af rå muskelkraft og 12 modige mandfolk. Båden var i drift helt frem til 1960'erne og blev transporteret på vogn med fem-spands-heste op og ned langs kystens strande. Et imponerende syn og et tilløbsstykke af de store, når båden skulle i aktion. Redningstjenestens opgave var også at patruljere i uvejrlig på redningsstierne fra Nexø hele vejen til Dueodde, hvor mændene gik og holdt udkig over havet, når det stormede.

I dag er redningsbåden sendt på pension og strandens sceneri overtaget af surfere, badegæster, løbere, kajaksejlere, stavgængere og fritidsfiskere. Men eventyrlysten, mandsmødet og længslen efter det åbne hav er der stadig. Havets brusen og fascination driver den dag i dag livet fremad i det eksotiske lille kystsamfund.

Det er denne særlige maritime stemning med de kraftfulde sanseindtryk fra naturen og havet, vi gerne vil forstærke i en arkitektonisk bearbejdning af Snogebæks grænseland mellem by og vand - med udspring i fortællingerne, menneskeskæbnerne og landskabet fra Bornholms første sejlede redningstjeneste.

Den gode idé – etablering af maritimt multihus og et identitetsskabende oplevelseslandskab

Den konkrete idé med projektet er at opgradere Snogebæks havnefaciliteter til at understøtte moderne aktivt fritidsliv ved havet. Målet er parallelt gennem enkle arkitektoniske indgreb at skabe en forbindelse til Snogebæks maritime kulturhistorie - med fokus på de unikke fortællinger omkring redningstjenestens virke. Projektets bygningsmæssige og landskabelige indgreb forventes at omfatte:

1. MARITIMT MULTIHUS: Opførelse af multifunktionelt hus med opholdsrum, omklædning, sauna og badefaciliteter for lokale og gæster samt værksted og opbevaringsfaciliteter for udstyr til havsport og reparation af småbåde og fritidsjoller. Multihuset vil imødekomme et stort behov for opdaterede faciliteter til forskellige havsportsudøvere og fritidsfiskere. Muligheden for badefaciliteter vil særligt komme lokale sportudøvere til gode samt gæster, der fx er på dagstur i kajak eller deltager på lokalrådets surferskole. Sauna vil skabe nye muligheder for fritidsoplevelser udenfor sommersæsonen. Her kan forskellige aktører møde hinanden.

Værkstedsfaciliteterne vil være en mulighed for at skabe liv og fællesskab på havneområdet, når vintersurfere og jolleejere kan mødes på tværs af generationer om håndværksopgaverne. Endelig vil multihuset kunne fungere som udsigtspost, vejrlig, mødested og spisested for Snogebæks egne beboere som for byens gæster året rundt. En central placering i byen på kanten af Østersøen med udsigt over havn, strand og horisont vil give stedets brugere et formidabelt rum at opholde sig i.

2. FORMIDLING AF REDNINGSTJENESTEN: Som del af multihuset integreres en visuel udsmykning med fotos og fortællinger fra redningstjenestens virke i Snogebæk gennem mere end 100 år. Via projektets udviklingsaktiviteter indsamles og dokumenteres historier fra de mange redningsoperationer som kan formidles i ord og billeder i det nye fælleshus. Mulighederne for at arbejde med seriografi tryk direkte på vægflader eller andre grafiske teknikker, som gør motiverne til en integreret del af bygningens indvendige udtryk vil blive undersøgt.

3. MARITIMT OPLEVELSESLANDSKAB: En landskabelig bearbejdning foretages på hele det område, hvor multihuset er planlagt opført, som vil forvandle den nuværende parkeringszone til et socialt samlingspunkt og udendørs aktivitetsrum for maritime aktiviteter, med muligheder for reparation af grej, både, opskæring af fisk mm.. Ved at inddrage den tidligere garvtørringsplads skabes en unik forbindelse i grænselandet mellem land og vand, hvor forskellige sociale og maritime aktiviteter kan finde sted.

Ved pladsens overgang til havet etableres bl.a. en rampe og trappe eller gangbro til havet for nem op- og nedtag af småbåde og kajaker. Lokationen er den samme, hvorfra den tidligere redningsbåd ofte blev søsat, og der etableres derfor en direkte forbindelse mellem fortids og nutids søhelte. Som del af den landskabelige indsats foretages på samme plads en reetablering af den originale 30 meter lange oprindelige stensætning. 'Hammeren', som stensætningen hedder i folkemunde. Renoveringen af stensætningen, der er udført i sandsten, udføres på en måde, så den forbedrer tilgængeligheden til vandet og kan bl.a. bruges til at bade fra. Landskabelig bearbejdning af den grusbelagt p-plads og området langs kysten vil tilføre området et tiltrængt løft.

Hvad er baggrunden for projektet?

Projektet er udsprunget af to centrale ønsker. På den ene side findes der i Snogebæk et behov for etablering af bedre faciliteter til havsport og maritime fritidsaktiviteter særligt til unge og til byens gæster. På den anden side er der lokalt (særligt blandt byens beboere gennem flere generationer) et ønske om at bevare og fortælle historien om redningstjenesten og de brave mænd, der tjente under den.

Borgerforeningen i Snogebæk tog i 2010 i samarbejde med Snogebæk Havn, Handelstandsforeningen og Poulsker Idrætsforening initiativ til at opstarte en udviklingsproces, drevet af ønsket om at styrke byens attraktionskraft og fritidstilbud overfor fastboende og gæster. Denne proces satte nogle nye tiltag i gang, så som forskønnelse af havneområdet, samling af lokalhistorie og elektronisk fotoarkiv, samt afholdelse af div. arrangementer. Gennem afholdelse af en række workshops og fremtidsværksteder med deltagelse af mere end 90 borgere fra byen, samt interviews med udvalgte fiskerfamilier og medlemmer af Snogebæk Havn, er nuværende projektidé og -form opstået.

Derudover er projektet en del af en samlet indsats om områdefornyelse i Snogebæk, som vil blive gennemført i samarbejde med de 4 foreninger og borgere i Snogebæk. Kommunen har fået tildelt en ramme til et områdefornyelsesprojekt fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og tilsagn om støtte fra LAG-Bornholm. Byfornyelsesprogrammet er under udarbejdelse. Projektet bygger i øvrigt videre på den røde tråd fra projekterne i Hasle Havn, Hammerhavnen og Sandvig under Mulighedernes Land projektet, og forventes derfor at blive del af en unik og sammenhængende oplevelse i de bornholmske kystbymiljøer.

Hvordan indgår projektet i lokalsamfundet og kommunale strategier?

Snogebæk er et fiskerleje på det sydøstlige Bornholm, beliggende syd for Nexø mellem Dueodde og Balka. Byen har 732 indbyggere. Udviklingen indenfor fiskeri og landbrug har gjort, at byen i høj grad lever af turismen. Sommerbeskæftigelse karakteriserer Snogebæk. Der er brug for at fastholde de eks. helårserhverv samt udvide bredde af turistrelaterede virksomheder, og især udvide sæsonen. Foreningslivet er stærkt i Snogebæk. De 4 førnævnte foreninger har derfor startet en strategiproces, for at stå sammen om forsk. tiltag i byen og tog initiativ til at ansøge kommunen om igangsætning af et områdefornyelsesprojekt. Foreningerne er aktive i udviklingen af indeværende projekt.

Bornholm står med mange udfordringer, så som at minimere fraflytningen fra øen, skabe arbejdspladser bl.a. ved at forlænge turistsæsonen. Disse udfordringer arbejder både Bornholms Regionskommune, Bornholms Vækstforum, Destination Bornholm og LAG-Bornholm med. Kommunalbestyrelsen prioriterer bl.a. områdefornyelsesprojekter og lokale udviklingsplaner, hvor kommunen indgår i samarbejde og partnerskaber med borgere om udvikling af deres lokalsamfund. Kommunen indgik i partnerskab med Realdania i projektet Mulighedernes Land med en del projekter, som blev gennemført flere steder på øen i perioden 2010-13. Udviklingen af Snogebæk med et maritimt multihus og oplevelseslandskab bliver en del af motivationen til enten at bosætte sig i eller at gæste byen - også udenfor sommersæsonen.

Hvad karakteriserer det udvalgte område og den geografiske sammenhæng?

Over tid er byen præget af u-planlagte og selvgroede miljøer, som på gode sommerdage, hvor det vrirler med gæster og aktiviteter, har en særlig rodet charme – men trænger i høj grad til kærlig hånd med respekt for det autentiske. Den ældre Snogebæk by, nærmest kysten og havnen, fremstår med åben-lav bebyggelse, der rummer en mangfoldighed af arkitektoniske stilarter, hvor gamle strandgårde ligger mellem forskelligartede villa- og parcelhusbyggerier. Mange huse i den lidt tættere bebyggelse langs Hovedgaden og ved havnen er ombygget og anvendt til forskellige turistorienterede formål, som i kombination med kyst- og havneområdet gør byen til et spændende opholdssted for såvel fastboende som områdets turister.

Snogebæk Havn er en selvejende ø-havn ejet af Foreningen Snogebæk havn. Den har fungeret som fiskerihavn i generationer, men fiskeriet er nu minimeret til en enkelt erhvervsfisker og en masse mindre fritidsjoller. På landsiden er der mange gamle, små fiske-redskabsskure. De ligger tæt sammenbygget med gavlen mod havet – et bevaringsværdigt fiskermiljø. Disse er ejet af Snogebæk Havn, men en del er lejet ud til tidligere fiskere og deres familier. Her ligger ligeledes højt bevaringsværdige røgerbygninger/skorstene..

Syd for havnebroen er der en grusbelagt parkeringsplads, lidt vild opvokset natur ned mod stranden og så stranden med den gamle stensætning, Hammeren. P-pladsen og stranden er offentlige arealer og benyttes året rundt. Det udvalgte område (se kort i bilag A) kunne udnyttes bedre og med landskabelig bearbejdning vil området kunne fremstå mere attraktiv og brugbart.

Den ældre bydel er omfattet af bevarende lokalplan. Området ligger i byzone og er omfattet af lokalplan for det samlede havneområde.

3

Projektets aktiviteter

Hvad er projektets indhold og aktiviteter i udviklingsfasen?

- Nærmere kortlægning af behov og ønsker blandt byens borgere, foreninger og gæster til det maritime multihus og landskabsfunktioner.
- Research og dokumentation af redningstjenestens virke til brug for en permanent udstilling i det kommende multihus.
- Forarbejde til en indbudt idékonkurrence for det maritime multihus
- Skitseforslag til landskabelig bearbejdning af havneområdet og sammenhæng mellem by og havn/kyst
- Kortlægge driftsmodel for multihus og anlæg i samarbejdet mellem de 4 foreninger.

Hvad er projektets indhold og aktiviteter i realiseringsfasen?

- Gennemførelse af en indbudt idékonkurrence for det maritime multihus
- Detailprojektering for det maritime multihus og det omkringliggende landskab
- Anlægsarbejder
- Udarbejdelse og fremstilling af udstillingsmateriale omhandlende redningstjenesten og renovering af redningsbåden
- Fortsat brugerdreven udvikling, som skaber ejerskab blandt de mange brugere: sportsudøvende, de gamle fiskere, vinterbaderne osv.

Hvilke aktiviteter er der, når projektet er realiseret?

- Multihuset skaber rammerne for et aktivt maritimt miljø og fællesskab. Der er et aktivt liv mellem multihus, havn og hammeren, hvor Snogebæks borgere, fritidsfiskere, surfere, badegæster m.fl. blander sig med hinanden.
- Der vil være tilknyttet en række driftsopgaver til varetagelse og vedligeholdelse af stedets bygninger og arealer. Disse opgaver vil blive organiseret i samarbejde mellem byens foreninger, som gennem frivilligt arbejde kan varetage driftsopgaver samt sørge for at tilvejebringe de nødvendige ressourcer til vedligeholdelse og drift. De 4 foreninger arbejder med dannelsen af en paraplyorganisation for byens foreninger.

4 Organisation og forankring

Hvordan er projektet organiseret?

Bornholms Regionskommune er ansøger af projektet. Udvikling af projektidéen og udarbejdelse af ansøgningen er foregået i tæt samarbejde med byens foreninger. Snogebæk har indgået i en partnerskabsaftale kommunen om gennemførelse af et områdefornyelsesprojekt i byen. Der er nedsat en koordineringsgruppe med repræsentanter fra de 4 foreninger samt to af kommunens embedsfolk: en arkitekt og en ingeniør fra Teknik og Miljøafdeling. Koordineringsgruppen har den overordnede koordinering af det samlede udviklingsprojekt i Snogebæk. Der vil blive dannet ad hoc arbejdsgrupper, som vil blive inddraget i udviklingen af de enkelte projekter. Disse arbejdsgrupper består af repræsentanter fra koordineringsgruppen samt andre borgere med speciel interesse for det enkelte projekt. Som styringsgruppe i processen deltager Teknik- & Miljøudvalget.

5 Økonomi

Budget for projektudviklingsfasen

Angiv projektudviklingsfasens budget på hovedposter inkl. moms. Udgifter til eksterne rådgivere skal præciseres. Budgettet skal afspejle de beskrevne aktiviteter.

Aktivitet	Beløb i kr.
Kortlægning af behov og ønsker blandt byens borgere, foreninger og gæster til multihus og det maritime landskabs funktioner og udtryk - selvfinansieret.	0
Research og dokumentation af redningstjenestens virke til brug for en permanent udstilling i det kommende maritime multihus. Konsulenttimer 30 timer à 870 kr. + moms	32.625
Registrering og forarbejde til en idékonkurrence for det maritime multihus. Skitseforslag til landskabelig bearbejdning af området og sammenhæng mellem by og havn/kyst. Konsulenttimer – 100 timer à 870 kr. + moms	108.750
Rejseomkostninger og mødeaktiviteter i forbindelse med konsulenternes arbejde	15.000
Administration, projektstyring, rådgiverassistance mm - selvfinansieret	0
I alt	156.375

Finansiering af projektudviklingsfasen

Angiv, hvordan I finansierer udviklingsfasen. Der vil i udviklingsfasen være mulighed for at opnå økonomisk støtte til projektets eksterne faglige rådgivere med op til 125.000 kr. inkl. moms. Eventuelle øvrige omkostninger og tid til projektudviklingen afholdes af ansøger.

Bidragyder	Beløb i kr.
Realdania	125.000 dkr.
Bornholms Regionskommune	31.375 dkr.
I alt	156.375 dkr.

Budget for realisering

Angiv det forventede budget for realisering. Budgettet skal afspejle de ønskede aktiviteter og kvalificeres i den følgende projektudviklingsfase.

Inden for fokusområdet *Mulighedernes Danmark* forventer Realdania at udvælge og støtte realisering af op til 8 projekter med et samlet støttebeløb på 20 mio. kr., svarende til ca. 2,5 mio. kr. pr. projekt - dog maksimalt 70 procent af de samlede udgifter. Inden for fokusområdet *Kvalitet i kysternes turistbyer* forventer Realdania at udvælge og støtte realisering af op til 5 projekter med et samlet støttebeløb på 17 mio. kr., svarende til ca. 3,4 mio. kr. pr. projekt - dog maksimalt 70 procent af de samlede udgifter.

Støttemodtagere er selv ansvarlige for at betale evt. skat og moms af den tildelte støtte, idet modtagerens skatte- og momsforhold er Realdania uvedkommende i enhver henseende.

Aktivitet	Beløb i kr.
Detailprojektering/hovedprojekt - rådgivertimer	260.000
Anlægsarbejder – det maritime multihus (130 m2 à 20.000 kr.)	2.600.000
Anlægsarbejder – landskabsbearbejdning (3000 m2 à 500 kr.)	1.500.000
Diverse byinventar	40.000
Fremstilling af udstillingsmateriale vedr. redningstjenesten	50.000
Renovering af redningsbåd og evt. fremstilling af vogn	50.000
I alt	4.500.000

Finansiering af realisering

Angiv, hvordan I planlægger at finansiere projektet. Skriv, hvilke bidragydere I har tilsagn fra eller har ansøgt/planlægger at ansøge, og hvilket beløb der er tale om for hver bidragyder.

Bidragyder	Beløb i kr.	Tilsagn / ansøges <i>(Her anføres, om beløbet allerede er bevilget, eller om der er ansøgt/ planlægges at ansøge om det)</i>
Realdania	3.150.000	Nærværende ansøgning
BRK Områdefornyelse	650.000	Er bevilget
Lokale- og anlægsskatten	500.000	Planlægges at ansøge
Lokale bornholmske fonde	200.000	Planlægges at ansøge
I alt bevilget	650.000	
I alt ansøgt / ansøges hos fonde	700.000	1.350.000 dkr.
Forventet ansøgt støttebeløb fra Stedet Tæller til realisering:		3.150.000 dkr.
Er ansøger momsregistreret? (Ja / nej)		ja

6 Drift

Beskriv forventede indtægter og udgifter forbundet med aktiviteter efter realisering.

Området ejes af Foreningen Snogebæk Havn. Der underskrives en partnerskabsaftale mellem Regionskommunen og de 4 involverede foreninger i Snogebæk, hvad angår brug, drift og vedligeholdelse af det maritime multihus.

Forventede indtægter:

Årligt kontingent fra forskellige foreninger/brugere – 18.000 kr.

Leje af værkstedfaciliteter og "butik's" område – 12.000 kr.

Forventede udgifter:

El, vand og varme (bygning udføres som bæredygtigt byggeri) - 20.000 kr.

Vedligeholdelse (materialer – arbejdet udføres hovedsagelig som frivilligt arbejde) - 10.000 kr.

7 Tid

Tidsplan for projektet

Redegør for den overordnede tidsplan og indholdet af de forskellige faser for gennemførelse af projektet. Der gøres opmærksom på, at realiseringsfasen senest skal være planlagt igangsat medio 2015 for at komme i betragtning.

Tidsrum	Aktivitet
Forår 2014	Kortlægning af behov og ønsker blandt byens borgere, foreninger og gæster til multihus og det maritime landskabs funktioner og udtryk.
Forår og sommer 2014	Research og dokumentation af redningstjenestens virke til brug for en permanent udstilling i det kommende maritime multihus.
Sommer 2014	Registrering og forarbejde til en idékonkurrence for det maritime multihus
Sommer 2014	Skitseforslag til landskabelig bearbejdning af området og sammenhæng mellem by og vand
Realiseringsfasen	
Vinter 2014 - 2015	Detailprojektering/hovedprojekt samt bearbejdning af udstillingsmateriale/fortællingen om redningstjenesten
Forår 2015	Licitation og opstart af anlægsarbejde, fremstilling af udstillingsmateriale og renovering af redningsbåden
Forår 2016	Indvielse

Særlige bemærkninger

I september 2013 blev der afholdt workshop i forbindelse med områdefornyelsesprojektet i Snogebæk. Konsulenter blev tilknyttet workshoppen for at arbejde sammen borgerne. Bilag B viser sammenfatning fra en af gruppernes ønsker udarbejdet af Asite/Witt landskabsarkitekter. Hele havneområdet blev foreslået opdelt i 3 zoner – kystlandskabet, aktivitetslandskabet og bylandskabet. Blandt ønskerne var et multihus på den eksisterende p-plads.

8

Underskrift og bilag

Underskrift

Dato

Navn

18.10.2013

Gugga Zakariasdottir

Bilag (vedlagt i A4 format)

- 1 Relevante kort og billeder af de berørte områder, bygninger, byrum, landskaber, mv. Bilag A
- 2 Aftaler (fx med ejer af berørte bygninger, andre bevillinger mv.)
- 3 Andet relevant materiale, der kan supplere ansøgningen. – Bilag B

Ansøgningen indsendes i 10 eksemplarer i papirform samt som pdf-fil på cd eller usb-stik til:

Dansk Bygningsarv, Mrk. Stedet Tæller, Borgergade 111, 1300 København K

Husk at mærke kuverten *Mulighedernes Danmark* eller *Kvalitet i kysternes turistbyer*